

FOLKETINGET
RIGSREVISIONEN

Juni 2019

Rigsrevisionens notat om
beretning om

politiets håndtering af våben og ammunition

Opfølgning i sagen om politiets håndtering af våben og ammunition (beretning nr. 14/2016)

27. maj 2019

RN 1107/19

1. Rigsrevisionen følger i dette notat op på sagen om politiets håndtering af våben og ammunition, som blev indledt med en beretning i 2017. Vi har tidligere behandlet sagen i notat til Statsrevisorerne af 14. august 2017.

Konklusion

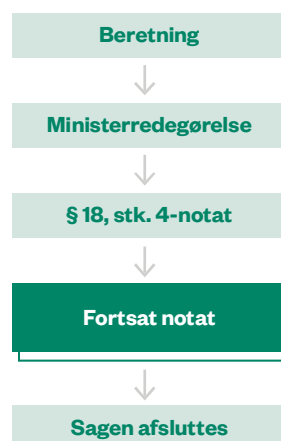
Rigsrevisionen finder, at Rigspolitiet har foretaget en styrkelse af tilsynet med våben og ammunition. Erfaringerne fra tilsynene viser, at politikredsens registrering af våben generelt har opnået en tilfredsstillende kvalitet for alle politiets våbentyper. Rigsrevisionen finder derudover, at der er sket en væsentlig forbedring af kredsens praksis vedrørende håndtering af kostervåben, og at der generelt er overensstemmelse mellem oplysningerne om våben i kosterrapporter og de fysiske kostervåben.

Rigsrevisionen finder initiativerne tilfredsstillende og vurderer, at sagen kan afsluttes.

Rigsrevisionen baserer konklusionen på følgende:

- Rigspolitiet har implementeret et nyt tilsynskoncept for beredskabsmateriel, herunder våben og ammunition, hvor alle politikredse underlægges Rigspolitiets tilsyn mindst én gang hvert andet år. Rigspolitiet har gennemført tilsynsbesøg i alle 13 politikredse i 2017 og i 6 politikredse samt ved Grønlands politi i 2018. Tilsynene skal medvirke til, at der til enhver tid er fuldt overblik over politiets beredskabsmateriel og sikre, at materiellet er funktionsdygtigt og tilgængeligt.
- Politikredsene har forbedret registreringerne i it-systemet VåbenOverblik.
- Rigspolitiet har øget tilsynsindsatsen vedrørende kredsens håndtering af koster, og alle politikredse har i 2018 gennemført de obligatoriske kontroller med kostervåben, der skal udføres minimum én gang om året. Endelig har Rigspolitiet udarbejdet en ny vejledning for den administrative håndtering af koster, der beskriver, hvordan politikredsene skal håndtere koster i forhold til registrering, opbevaring og berigtigelse.

Sagsforløb for en større undersøgelse

Du kan læse mere om forløbet og de enkelte step på www.rigsrevisionen.dk

I. Baggrund

2. Rigsrevisionen afgav i april 2017 en beretning om politiets håndtering af våben og ammunition. Beretningen handlede om, hvorvidt Rigspolitiet havde sikret, at politiet håndterer våben og ammunition tilstrækkeligt forsvarligt.

3. Da Statsrevisorerne behandlede beretningen, fandt de det helt uacceptabelt, at Rigspolitiet ikke havde en tilstrækkelig forsvarlig håndtering af våben og ammunition.

Statsrevisorerne påtalte, at 11 ud af 12 politikredse ikke havde håndteret våben og ammunition med den nødvendige ansvarlighed og professionalisme. Statsrevisorerne fandt det foruroligende, at Rigspolitiet ikke havde det fulde overblik over, hvor våben og ammunition befandt sig, hvis disse skal bruges i krisesituationer eller ved terrorhændelser.

Statsrevisorerne kritiserede endvidere, at justitsministeren i 2014 havde givet Folketingets Retsudvalg fejlagtige oplysninger om antallet af bortkomne våben, idet antallet af bortkomne våben var højere end det oplyste.

Statsrevisorerne baserede deres påtale på følgende:

- Rigsrevisionens optælling af våben, ammunition og gas i 11 politikredse viste, at der var uoverensstemmelse mellem det, der burde være fysisk til stede ifølge registreringerne, og det, der faktisk var til stede. Politikredsene havde fx fejlregistreret 518 våben.
- Rigspolitiets egne krav om at gennemføre våbeneftersyn hvert 2. år blev ofte ikke gennemført til tiden.
- Rigspolitiets krav til politikredsens opbevaring af våben og ammunition var så overordnede, at der var risiko for, at opbevaringen ikke var forsvarlig.
- Politikredsene havde ikke fuldt overblik over, hvor de konfiskerede våben (koster) befandt sig.
- Rigspolitiet manglede overblik over, hvor mange våben politiet mister. Det havde den konsekvens, at justitsministeren modtog og videregav forkerte oplysninger.

4. På baggrund af beretningen og Statsrevisorernes bemærkninger har vi fulgt op på følgende punkter:

Opfølgningspunkt	Status
1. Rigspolitiets arbejde med at sikre, at politikredsene registrerer våben og ammunition opnår en tilfredsstillende kvalitet.	Behandles i dette notat.
2. Rigspolitiets arbejde med at sikre et samlet overblik over, hvor mange skarpe og løse våben politiet mister.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 14. august 2017.
3. Rigspolitiets initiativer i forhold til at skærpe reglerne for opfølgning på og afslutning af de løbende våbeneftersyn i politikredsene, således at de afsluttes inden for de fastlagte tidsfrister.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 14. august 2017.
4. Rigspolitiets arbejde med at sikre, at retningslinjerne for politikredsene opbevaring af våben og ammunition præciseres, samt Rigspolitiets initiativer i forhold til at sikre at politikredsene udarbejder lokale retningslinjer for bl.a. adgang til opbevaring af våben, ammunition, peberspray og gas.	Afsluttet i forbindelse med notat til Statsrevisorerne af 14. august 2017.
5. Politikredsene arbejde med at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende kostervåben og de fysiske kostervåben, som burde finde sig i kosterrummene.	Behandles i dette notat.

Et opfølgningspunkt afsluttes, når Statsrevisorerne på baggrund af indstilling fra Rigsrevisionen vurderer, at myndighedernes initiativer er tilfredsstillende.

5. Vi redegør i dette notat for resultaterne af opfølgningen på de punkter, der ikke tidligere er afsluttet.

Hele sagen og dens dokumenter kan følges på www.rigsrevisionen.dk og på www.ft.dk/Statsrevisorerne.

II. Justitsministeriets og Rigspolitiets initiativer

6. Vi gennemgår i det følgende Justitsministeriets og Rigspolitiets initiativer i forhold til de udestående opfølgningspunkter. Gennemgangen er baseret på brevveksling med ministeriet, samt gennemgang af vejledninger og materiale vedrørende Rigspolitiets tilsyn med politikredsene. Vi har bl.a. gennemgået Rigspolitiets dokumentation for gennemførte tilsyn samt de konkluderende rapporter på tilsynene, dokumentation vedrørende opfølgning på tilsynene og Rigspolitiets såvel som politikredsene egne rapporter fra de gennemførte tilsyn med kostervåben.

Politiets registrering af våben og ammunition

7. Statsrevisorerne påtalte, at 11 ud af 12 politikredse ikke havde håndteret våben og ammunition med den nødvendige ansvarlighed og professionalisme, og fandt det foruroligende, at Rigspolitiet ikke havde det fulde overblik over, hvor våben og ammunition befandt sig, hvis de skal bruges i krisesituationer eller ved terrorhændelser.

8. Det fremgik af beretningen, at Rigsrevisionens optælling af våben, ammunition og gas i 11 politikredse viste, at der var uoverensstemmelse mellem det, der burde være fysisk til stede ifølge registreringerne, og det, der faktisk var til stede. Politikredsene havde fx fejlregistreret 518 våben.

9. Justitsministeren oplyste i sin redegørelse af 23. juni 2017, at Rigspolitiet i februar 2017 indskærpede over for politidirektørerne, at de på ethvert tidspunkt skal være i stand til at oplyse, hvor et konkret våben er lokaliseret, og sikre, at al ammunition, gas og peberspray samt forbrug heraf registreres. Justitsministeren oplyste derudover, at Rigspolitiet i 1. halvår 2017 havde gennemført tilsyn af våben, ammunition og andet beredskabsmateriel i 4 politikredse. Tilsynet har overordnet vist, at der i 2 ud af 4 politikredse er en tilfredsstillende håndtering af våben, ammunition og beredskabsmateriel, mens der i de resterende 2 politikredse er behov for at implementere forbedringer. Ministeren oplyste desuden, at Rigspolitiet i 2017 ville gennemføre tilsyn i alle politikredse, ekskl. Grønland.

Endelig oplyste justitsministeren, at Rigspolitiet arbejdede på at sikre, at oplysningerne om placering af politikredsens våben opnår den rette kvalitet. Rigspolitiet havde på baggrund af Rigsrevisionens undersøgelse besluttet at foretage en vurdering af, om der er teknologier, som kan bidrage til at øge kvaliteten af registreringerne, fx anvendelse af strekkoder eller QR-koder, alternativt chip- eller RFID-løsninger.

10. Rigspolitiet har i forbindelse med vores opfølgning oplyst, at Rigspolitiet har implementeret et nyt tilsynskoncept for beredskabsmateriel, herunder våben og ammunition. Politikredsene har også udarbejdet lokale retningslinjer, som bl.a. fastlægger, at kredsene skal gennemføre interne kontroller af kredsens våbenbeholdninger. Rigspolitiet fører tilsyn med kredsens interne kontrol, ligesom Rigspolitiet løbende gennemfører controlling og opfølgning på kredsens opgaveløsning på beredskabsmaterielområdet. Rigspolitiets tilsynskoncept skal medvirke til, at der til enhver tid er overblik over politiets beredskabsmateriel og sikre, at materiellet er funktionsdygtigt og tilgængeligt.

Tilsynene gennemføres som en 2-årig rotationsperiode. Vores opfølgning viser, at Rigspolitiet i 2017 har gennemført tilsyn med beredskabsmateriel, herunder skydevåben og ammunition i alle 13 politikredse. I 2018 er der gennemført tilsyn i 6 politikredse samt ved Grønlands politi. I 2019 vil Rigspolitiet gennemføre tilsyn i 7 kredse – samt i 2 politikredse, som ikke havde forbedret deres vurderingsniveau fra 2017 til 2018.

11. Rigspolitiet har udarbejdet en opsamling på erfaringerne fra tilsynene i kredsene i 2017 og 2018, der viser best practice i kredsene, og som skal fungere som anbefaling til håndtering af beredskabsmateriel. Opsamlingen fra 2017 viste, at der i næsten alle kredse var problemer med manglende eller forkert systemregistrering i både Våben-Overblik og i Materielstyringssystemet i 2017. Problemerne skyldtes både simple registrerings- og optællingsfejl, men også manglende systemregistrering i længere perioder. Det blev bl.a. konstateret, at der et sted ikke var sket registrering i næsten et år og et andet sted i op til 2½ måned.

Rigspolitiets opsamling fra tilsynene i 2018 viser, at politikredsene har forbedret deres registrering af våben i it-systemet VåbenOverblik, og at kredsene registrering af våben generelt har opnået en tilfredsstillende kvalitet for alle politiets våbentyper.

12. Rigsrevisionens gennemgang af Rigspolitiets tilsynsmateriale har dog også vist, at der med hensyn til ammunition fortsat skal arbejdes med at optimere registreringen med henblik på, at alle politikredse opnår et tilfredsstillende niveau.

Af Rigspolitiets tilsynsbreve, der sendes til kredsene, efter tilsynet er gennemført, fremgår det, hvis der er forbedringspunkter, som kredsene skal tage hånd om.

Rigspolitiets koncernstyringsdirektør sendte i januar 2019 et brev til samtlige politidirektører/politimestre og understregede vigtigheden i, at politiet sikrer en korrekt håndtering og registrering af våben og ammunition. Politikredsene blev anmodet om at bekræfte, at de havde gennemført de nødvendige opfølgninger, der fremgår af Rigspolitiets tilsynsbreve. Alle politidirektører/politimestre har ifølge Rigspolitiet svaret bekræftende på, at der er fulgt op på – eller at de er i gang med opfølgningen på – tilsynsbesøgene.

13. Det fremgår også af Rigspolitiets opsamling på erfaringerne fra tilsynene i 2018, at alle politikredse i Danmark, med undtagelse af Grønlands politi, har nedskrevne retningslinjer for styring, registrering og opbevaring af skydevåben og ammunition. Rigspolitiet har oplyst, at de er ved at færdiggøre en opdatering af et cirkulære om politiets skydevåben og ammunition, der er fra 2017, så det også omfatter PET og den særlige våbenlovgivning i Grønland. På det grundlag vil Grønland udarbejde lokale retningslinjer for håndtering af våben og ammunition.

Endelig oplyser Rigspolitiet, at de har igangsat et projekt om elektronisk chipregistrering af våben. Der er udviklet software til formålet, og hvis den tekniske løsning vurderes tilfredsstillende, er næste skridt at gennemføre et pilotprojekt i en politikreds. Rigspolitiet har oplyst, at pilotprojektet vil omfatte 3-4 patruljebiler, og at det forventes at forløbe i 3. kvartal af 2019 og året ud.

14. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at Rigspolitiet har gennemført tilsynsbesøg i alle 13 politikredse i 2017, samt indført et tilsynskoncept med en fast 2-årig rotationsperiode, så alle kredse underlægges Rigspolitiets tilsyn med beredskabsmateriel, herunder våben og ammunition mindst én gang hvert andet år. Som led i det nye tilsynskoncept har Rigspolitiet i 2018 gennemført tilsyn med 6 politikredse samt ved Grønlands politi. Rigspolitiets tilsyn viser, at politikredsene generelt har forbedret registreringerne i it-systemet VåbenOverblik. Tilsynene har dog også vist, at nogle kredse fortsat ikke har en helt tilfredsstillende registreringspraksis vedrørende især ammunition. Det er dog Rigsrevisionens vurdering, at der fra både ledelse og medarbejdere i Rigspolitiet og politikredsene er stor opmærksomhed på at sikre korrekt håndtering og registrering af våben og ammunition, og at Rigspolitiets nye tilsynskoncept kan bidrage til at fastholde denne opmærksomhed. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Koster

Koster er genstande, våben eller penge, der konfiskeres af politiet i forbindelse med efterforskningen af en kriminel handling, eller effekter, der indleveres af borgere, fx våben fundet i et dødsbo.

Kosterrapporter

Kosterrapporter beskriver, hvilke effekter politiet har taget i sin varetægt og omstændighederne herfor, fx hvor de blev fundet, og om det er koster fra et gerningssted eller et dødsbo.

IKR

IKR er politikredsens egne interne kontrolenheder, som varetager tilsyn med kredsene, både efter et fast kontroltema udstedt fra Rigspolitiet, såvel som ud fra egne kontroller, som enhederne selv tager initiativ til.

Politiets opbevaring af kostervåben

15. Det fremgik af beretningen, at politikredsen havde en utilfredsstillende håndtering af de våben, som kredsen opbevarede som koster. På hovedstationerne i 5 forskellige politikredse talte Rigsrevisionen antallet af kostervåben, og ingen steder stemte antallet med det antal våben, der skulle være på stedet.

16. Justitsministeren oplyste i sin redegørelse af 23. juni 2017, at Rigspolitiet i lyset af Rigsrevisionens undersøgelse havde indskærpet over for politikredsen, at kredsen skal styrke deres interne kontrol vedrørende håndtering af kostervåben og herunder have fokus på korrekt registrering, opbevaring og destruktion. Ministeren oplyste endvidere, at Rigspolitiet derudover havde indskærpet, at alle politikredse skal gennemføre en total kontrol af alle kostervåben for at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende kostervåben og de fysiske kostervåben, som befinder sig i kosterrummene. Samtidig ville Rigspolitiet øge tilsynsindsatsen på området.

17. Rigspolitiet har i forbindelse med vores opfølgning oplyst, at de i efteråret 2017 har fulgt op på, om den skærpede indsats i forhold til håndteringen af kostervåben blev implementeret i kredsen. Derudover har Rigspolitiet i 2017 gennemført tilsyn med kostervåben i 4 kredse, og i yderligere 4 kredse i 2018. Ud over Rigspolitiets tilsyn har alle politikredse i 2018 gennemført de obligatoriske IKR-kontroller med kostervåben, der skal udføres minimum én gang om året. Derudover oplyser Rigspolitiet, at en række kredse har gennemført ekstra kontroller udelukkende med fokus på kostervåben.

Vores gennemgang af resultaterne fra kredsenes IKR-kontroller og kredsenes særskilte kontroller med kostervåben viser, at der er sket en væsentlig forbedring af kredsenes praksis vedrørende håndtering af kostervåben, og at der generelt er overensstemmelse mellem kosterrapporter vedrørende våben og de fysiske kostervåben. Rigspolitiet oplyser, at dette er i overensstemmelse med resultaterne fra Rigspolitiets tilsynsbesøg. Forbedringen er efter Rigspolitiets vurdering bl.a. et resultat af skærpet ledelsesmæssigt fokus på området i både politikredsen og hos Rigspolitiet.

Både Rigspolitiets tilsyn og kredsenes egne kontroller med koster, herunder våbenkoster, viser, at politikredsenes processer i forbindelse med kosterhåndtering stadig kan styrkes. Forbedringspotentialer vedrører dog primært kredsenes praksis for destruktion af koster, men ikke håndteringen af koster i forhold til at sikre overensstemmelse mellem kosterrapporter og de fysiske kostervåben.

18. Rigspolitiets tilsynsbesøg i efteråret 2017 viste også, at der var behov for at klargøre de overordnede rammer for håndteringen af kostervåben. Rigspolitiet nedsatte derfor i maj 2018 en arbejdsgruppe, som havde til formål at udarbejde en mere entydig vejledning for den administrative håndtering af koster, herunder kostervåben. Vejledningen er endeligt godkendt ultimo 1. kvartal 2019 og kommunikeret ud til alle politikredse. Vejledningen beskriver, hvordan politikredsen skal håndtere koster i forhold til registrering, opbevaring og berigtigelse.

Endelig oplyser Rigspolitiet, at de med henblik på at fastholde opmærksomheden på området vil orientere alle politikredsen om, at de i 2019 ud over deres årlige obligatoriske IKR-kontrol med koster, også skal gennemføre en ekstra IKR-kontrol med fokus på kostervåben.

19. Rigsrevisionen finder det tilfredsstillende, at politikredsene generelt har gennemført oprydning og totalregistrering af samtlige kostervåben, og at tilsynene med området viser, at der nu er overensstemmelse mellem de våben, der ifølge kosterrapporter skal være til stede, og det, der fysisk er til stede i kosterrummene. Rigsrevisionen finder det positivt, at Rigspolitiet har – og fortsat vil have – en skærpet opmærksomhed på kredsens håndtering af kostervåben. Rigsrevisionen vurderer på den baggrund, at denne del af sagen kan afsluttes.

Lone Strøm